

ДОРОГІ ДІТИ ТА ШАНОВНІ БАТЬКИ! СВЯТО СВЯТОГО МИКОЛАЯ – ЦЕ ДЕНЬ, ЯКИЙ НАПОВНЮЄ НАШІ СЕРЦЯ ВІРОЮ У ДИВА. ЦЬОГО РОКУ МИ ЗУСТРІЧАЄМО ЙОГО НЕ ТАК, ЯК МРІЯЛИ, АЛЕ НАВІТЬ У ЦІ СКЛАДНІ ЧАСИ НАША МАЛЕЧА ЗАЛИШАЄТЬСЯ СИМВОЛОМ МУЖНОСТІ Й НЕЗЛАМНОСТІ. ДІТИ ЩОДНЯ ДОВОДЯТЬ, НАСКІЛЬКИ СИЛЬНИМИ МОЖУТЬ БУТИ НАВІТЬ НАЙМОЛОДШІ УКРАЇНЦІ. ЇХНІ СИЛА, СМІЛИВІСТЬ І ЩИРІСТЬ НАДИХАЮТЬ НАС, ДОРΟΣЛИХ, РОБИТИ ВСЕ МОЖЛИВЕ, ЩОБ ХАРКІВ ВИСТОЯВ, А УКРАЇНА ПЕРЕМОГЛА.

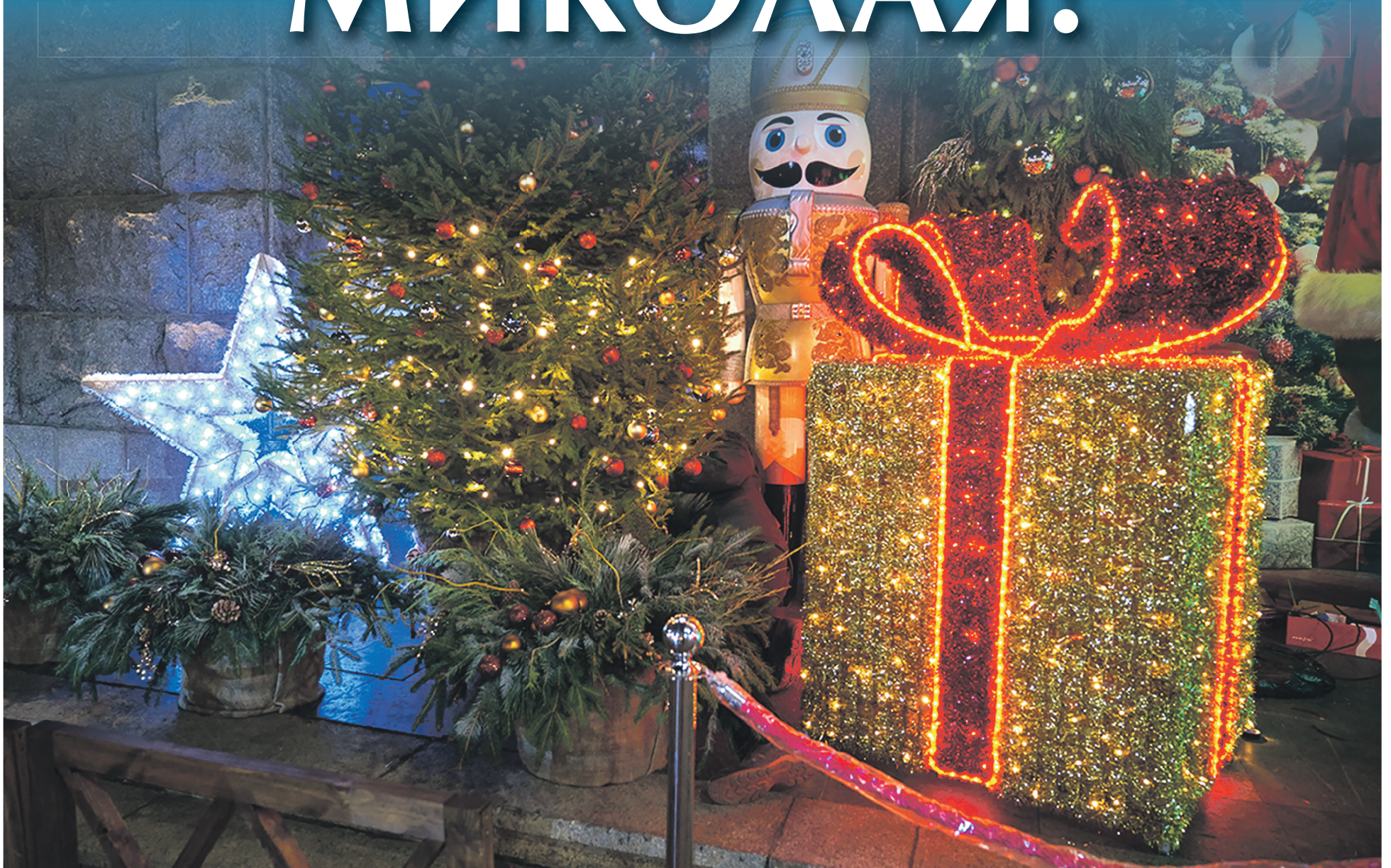
Я щиро бажаю нашим маленьким хлопчикам і дівчаткам радості в серці, тепла вдома і світла в очах. Нехай у їхньому житті буде більше щасливих днів, повернення до рідних шкіл, улюблених дитячих садочків і до звичайного дитинства, на яке вони заслуговують.

Батькам — витримки, сил, віри! Разом ми пройдемо через всі випробування, підтримуючи одне одного та своїх дітей!

Я впевнений, що мир повернеться, і ми всі будемо жити у квітучому, щасливому Харкові.

Зі святом Святого Миколая!

З ДНЕМ СВЯТОГО МИКОЛАЯ!

ОБОРОННА ПІДТРИМКА ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

ПРЕЗИДЕНТ ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ ЗУСТРІВСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ АНТОНІУ КОШТОЮ, ВИСОКОЮ ПРЕДСТАВНИЦЕЮ ЄС ІЗ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ТА БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ КАЄЮ КАЛЛАС ТА КОМІСАРКОЮ ЄС ІЗ ПИТАНЬ РОЗШИРЕННЯ МАРТОЮ КОС, ЯКІ ВІДВІДАЛИ УКРАЇНУ В ПЕРШИЙ ДЕНЬ ВСТУПУ НА ПОСАДИ.

Глава держави зазначив, що такий символічний початок роботи відображає основні пріоритети Європи.

— Мир — це фундамент, і ми будемо робити все й надалі, щоб якнайшвидше закінчити війну, розв'язану росією не тільки проти України, справедливо й посилити нашу Європу — інституції Євросоюзу та політику підтримки кожної європейської країни, — сказав Президент.

Одна з ключових тем зустрічі — посилення ППО. Володимир Зеленський передав конкретні потреби для зміцнення повітряного щита.

Окремо обговорили ситуацію на фронті, серед іншого — реалізацію чеської та загальноєвропейської ініціатив щодо забезпечення українських воїнів артилерійськими снарядами, та розвиток оборонної промисловості України. Глава держави подякував усім партнерам, які інвестували в проекти з виробництва сучасної зброї.

— Важливо збільшувати закупівлю зброї в українських виробників, зокрема за кошти доходів від заморожених російських активів. Більша частина коштів від другого траншу цих доходів із європейської частини внеску — тобто щонайменше мільярд євро — буде спрямована на підтримку української оборонної промисловості, — сказав Президент.

Він зазначив, що в січні мають запрацювати конкретні механізми використання доходів від заморожених російських активів.

Під час зустрічі також обговорили посилення санкційної політики та затвердження вчергове пакета санкцій уже найближчим часом.

ГЕРОЇ ТИЛУ

У ХАРКОВІ ВІДБУЛИСЯ УРОЧИСТІ З НАГОДИ ПРИЙДЕШНЬОГО ДНЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.

Працівників місцевого самоврядування з професійним святом привітав Харківський міський голова Ігор Терехов. Він наголосив, що саме на їхніх плечах відповідальність за соціально-економічний стан та добробут громад, вони є важливою опорою державності:

— Ми маємо змогу святкувати День місцевого самоврядування тільки завдяки нашим військовим. Водночас я вдячний кожному з вас за ту титанічну роботу, яку ви виконуєте щодня. Всі ми пам'ятаємо, як з першого дня війни всі ви стали поруч із захисниками і робили все, щоб Харків вистояв. Знаю, як складно вам сьогодні знаходити баланс між очікуваннями людей, обов'язками перед державою та викликами, що постають перед місцевою владою. Але завдяки вашій праці ми зараз виборюємо свободу України, право на майбутнє для наших дітей. Наша спільна мета — перемога і справедливий мир. І він обов'язково настане!

З нагоди свята мер відзначив почесними грамотами працівників Харківської міської ради.

Органи місцевого самоврядування — це фундамент, на якому тримається повсякденне життя міста. Вони відповідають за організацію роботи комунальних служб, спостерігають за відновленням пошкодженої інфраструктури, координують допомогу постраждалим і забезпечують виконання соціальних програм. Мерія, районні та селищні адміністрації керують процесами, які здаються непомітними, але саме вони створюють комфорт і стабільність. Від планування бюджету до організації гумані-

тарної допомоги — ці структури працюють для того, щоб Харків продовжував жити і розвиватися навіть у найскладніші часи.

Неллі Казанжєва, голова Адміністрації Київського району:

— Я працюю на різних посадах в органах місцевого самоврядування уже 33 роки. Поважаю цих людей, яких називають чиновниками, тому що більшість з них проявляють справжню людяність, співчуття до проблем пересічних громадян, демонструють любов до країни, до рідного міста. Я вдячна всім, хто багато років працює поруч зі мною, залишається у місті попри тяжкі виклики. Дякую нашому меру, усій команді міськради за підтримку, за працю.

Юлія Велітченко, спеціаліст з загальних та кадрових питань Вільхівської громади:

— У сфері місцевого самоврядування працюю з початку війни, а до цього реалізовувала себе у соціальній сфері. Змінила вид діяльності, тому що допомагати людям, мені здається, найголовніше, а з початком повномасштабного вторгнення це стало, мабуть, найважчим і найвідповідальнішим завданням для всіх, хто отримав такий виклик.

НА ВЛАСНІ ОЧІ ПОБАЧИТИ ТА ВІДЧУТИ УКРАЇНУ

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак провів зустріч із випускниками Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які приїхали з різних країн з нагоди 80-річчя цього вишу.

На зустрічі були присутні: колишній Прем'єр-міністр та в. о. Президента Коморських Островів Гамада Маді, перший Посол Грузії в Україні Валерій Чечелашвілі, експериментатор оборони та закордонних справ Грузії Гела Бежуашвілі, експосол Азербайджану в Іспанії та генеральний секретар Організації за демократію і економічний розвиток — ГУАМ Алтай Ефендієв, фахівець з міжнародного права з Перу, директор Latam Center (Гданськ) Артуро Кондоре Ромеро, мер албанського міста Саранда Олтіон Чача, колишній голова уряду Аджарської автономної республіки (Грузія) Леван Варшоломідзе.

Андрій Єрмак зазначив, що такі візити є дуже важливими, оскільки представники різних країн можуть на власні очі побачити та відчувати, що сьогодні переживають українці в умовах повномасштабної агресії росії. Іноземцям, які вчилися в Україні та жили серед українців, набагато легше зрозуміти наших людей, їхню мотивацію боротися за свою свободу, а також донести світові правду про ситуацію в країні.

— Україна прагне миру більше, ніж будь-хто. І все, що ми сьогодні пропонуємо, зокрема наша Формула миру, — записано в Статуті ООН, — наголосив керівник Офісу Президента.

Учасники зустрічі з теплотою згадали свої студентські роки та висловили вдячність за здобуту освіту й життєвий досвід. Вони також відзначили, що Україна є багатонаціональною та мультикультурною країною, де іноземці почувуються цілком комфортно.

Присутні на зустрічі випускники ІМВ 28 листопада взяли участь у міжнародному форумі «Дипломатія сьогодні: роль України в глобальній політиці», присвяченому 80-річчю закладу. Загалом форум об'єднав 700 осіб. Вони обговорили актуальні проблеми та виклики для дипломатії.

ПІДТРИМКА ХАРКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

ДЕПУТАТИ МІСЬКОЇ РАДИ ПОДОВЖИЛИ ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ, ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ТА ПІДПРИЄМЦІВ ХАРКОВА.

Згідно з рішенням, дія пільг з місцевих податків для фізичних, юридичних осіб та підприємців подовжується на перший квартал 2025 року.

— Ми пролонгуємо пільги на місцеві податки та збори, щоб підприємці залишалися в Харкові, попри складні умови. У них мають бути обігові кошти для залучення ресурсів і виплати зарплатні працівникам, — зазначив міський голова Ігор Терехов.

З 1 квітня 2024 року було скасоване податкове зобов'язання після нарахування орендної плати за земельні ділянки комунальної форми власності. Ставка земельного податку на ділянки фізичних і юридичних осіб складає 0% від їхньої нормативної грошової оцінки.

Також на рівні 0% була встановлена ставка податку на нерухоме майно (якщо це не земельна ділянка, яка перебуває у власності юридичних осіб). Крім того, платникам єдиного податку четвертої групи надано стовідсоткове зменшення податкових зобов'язань.

У ХАРКОВІ УХВАЛИЛИ БЮДЖЕТ НА 2025 РІК

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА НА ПОЗАЧЕРГОВІЙ СЕСІЇ СХВАЛИЛА ПРОЄКТ БЮДЖЕТУ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2025 РІК.

Загальний обсяг доходів бюджету міста становитиме 20,5 млрд грн.

Зокрема, в проєкті рішення було враховано додаткові дотації на виконання повноважень органів місцевого самоврядування (1,04 млрд грн) та компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів внаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності та літакобудування (310,1 млн грн), субвенції на аварійно-відновлювальні роботи житлово-комунальної сфери (1 млрд грн) та продовження третьої лінії Харківського метрополітену (2,09 млрд грн), а також допомогу урядів іноземних держав, міжнародних організацій та донорських установ (9,9 млн грн).

Основним джерелом загального фонду бюджету у 2025 році залишаться податок на доходи фізичних осіб. У структурі доходів бюджету на наступний рік він становитиме 55,2%, або 8,8 млрд грн. Крім того, місцеві податки та збори складуть 5,6 млрд грн.

Обсяг видатків проєкту бюджету Харківської міської територіальної громади на 2025 рік обчислений в сумі 21,2 млрд грн. Зокрема, на відновлення зруйнованих та пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури у сфері ЖКГ передбачено близько 2 млрд грн, в тому числі:

— на реконструкцію та ремонт пошкоджених обстрілами об'єктів теплопостачання та водовідведення, а також на розвиток інфраструктури автономної системи опалення — 570,4 млн грн;

— відновлення житлового фонду (з урахуванням придбання матеріалів) — 1,43 млрд грн.

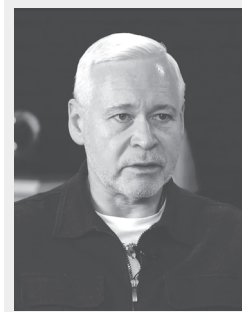
Найбільшу питому вагу у видатковій частині загального фонду проєкту бюджету Харківської міської територіальної громади (32%) складають видатки соціальної спрямованості (5 млрд грн).

Так, на галузь освіти планується спрямувати 3,22 млрд грн. Зокрема, 10,5 млн грн буде виділено на будівництво захисних споруд на території ліцеїв.

На забезпечення стабільного функціонування сфери охорони здоров'я заплановано спрямувати 4,1 млрд грн, у тому числі 3,55 млрд грн з державного бюджету від Національної служби здоров'я України.

На соціальний захист та соціальне забезпечення буде виділено 691,9 млн грн, на культуру і мистецтво — 752,9 млн грн, фізкультуру і спорт — 244,4 млн грн.

Видатки на житлово-комунальне господарство складуть 6,04 млрд грн, дорожнє господарство — 914,2 млн грн, транспортну інфраструктуру — 4,95 млрд грн.

Харківський міський голова Ігор Терехов:

— На позачерговій сесії міської ради ми ухвалили бюджет Харкова на 2025 рік. Це соціальний бюджет. Усі пріоритети нашої роботи залишаються незмінними: допомога військовим, відбудова міста, якісна освіта, підтримка вразливих категорій.

Особливу увагу хочу приділити створенню Департаменту ветеранської політики. Таке рішення продиктоване часом і реальністю. Вже зараз у Харкові проживає багато ветеранів, і ми розуміємо, що далі їх кількість тільки зростатиме. Тому вже зараз нам треба подбати про реабілітацію, допомогу в адаптації до мирного життя і пошуку роботи для воїнів, які повертаються з війни. Ми розробимо конкретну програму разом з самими ветеранами, громадськими організаціями, лікарями, центром зайнятості й виділимо під неї фінансування, щоб ця підтримка була дієвою і максимально адресною. Ми також продовжуємо підтримувати підприємців у ці важкі часи. Ще на один квартал 2025 року пролонговані нульові ставки на податки на нерухомість і землю, а також скасований єдиний податок для ФОП четвертої групи. Бо бізнес — це фундамент економічної стабільності міста, і ми будемо його підтримувати.

Крім того, сьогодні депутати ініціювали створення тимчасової контрольної комісії, яка опікуватиметься екологічною ситуацією навколо коксохімічного заводу. Її завдання — дати чіткі та прозорі висновки щодо впливу підприємства на здоров'я харків'ян і довкілля. За потреби долучимо до експертизи незалежних експертів, профільні організації і навіть міністерство. Жителі нашого міста мають право на чисте повітря і безпечно навколишнє середовище. Харків тримається, працює і крокує вперед, незважаючи на всі труднощі. Вдячний кожному, хто щодня докладає зусиль заради цього!

ВИДАТКИ НА ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ, ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛА ТА ПІДТРИМКУ ВІЙСЬКОВИХ ЗБІЛЬШЕНО

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА ВНЕСЛА ЗМІНИ ДО БЮДЖЕТУ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2024 РІК.

В Департаменті бюджету і фінансів пояснили, що це обумовлено необхідністю приведення обсягів міжбюджетних трансфертів у відповідність до розпоряджень Кабінету Міністрів України та начальника Харківської ОВА.

Зокрема, місто отримує додаткову дотацію з держбюджету на виконання повноважень органів місцевого самоврядування у розмірі 197,8 млн грн, освітню субвенцію

(3 млн грн) та субвенцію на забезпечення харчуванням учнів початкових класів (1,3 млн грн).

У зв'язку з перерозподілом бюджетних призначень у Харкові були збільшені видатки на:

— забезпечення безперебійного функціонування системи теплопостачання Харкова — на 280 млн грн;

— проведення аварійно-відновлювальних робіт у житловому фонді — на 37 млн грн;

— надання допомоги військовим частинам та спеціальним органам з правоохоронними функціями — на 18,1 млн грн.

ЯК ВИКОРИСТОВУВАТИ БЮДЖЕТНІ КОШТИ НА РОЗВИТОК ЗООПАРКУ

У БЮДЖЕТІ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2025 РІК ПЕРЕДБАЧЕНО 385,5 МЛН ГРН НА ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ МІСЬКОЇ ПРОГРАМИ ОНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОГО ЗООПАРКУ НА 2018–2027 РОКИ.

Міський голова Ігор Терехов повідомив, що частина цих коштів піде на поточне утримання зоопарку та погашення заборгованості перед будівельниками, які реконструювали зоопарк у 2016–2021 роках. Після початку повномасштабного вторгнення РФ ці виплати були призупинені, щоб спрямувати всі ресурси на оборону Харкова та забезпечення його життєдіяльності. Крім того, за словами мера, частина коштів піде на відбудову.

— Ми маємо певні заборгованості перед підрядниками, які будували цей зоопарк. У повному обсязі ми сплачувати поки що не будемо — скоригуємо цю суму, щоб значну частину коштів спрямувати на відбудову. Цей резерв коштів нам дуже потрібен, — зазначив Ігор Терехов.

ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГІДНИХ УМОВ ЖИТТЯ ХАРКІВ'ЯН

ДЕПУТАТИ ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗАТВЕРДИЛИ ПРОГРАМУ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МІСТА ХАРКОВА НА 2025 РІК.

В документі значну увагу зосереджено на питаннях сприяння цифровому розвитку міста, запровадження нових електронних сервісів, оновлення та розвитку інженерно-транспортної інфраструктури, впровадження енергоефективних заходів, створення умов для розвитку підприємництва, розширення житлового будівництва та будівництва об'єктів соціальної інфраструктури, а також створення сприятливих умов для роботи промислових підприємств, зміцнення законності та правопорядку.

Як зазначили в Департаменті економіки та комунального майна, програма містить низку заходів у різних сферах життєдіяльності Харкова: підтримку вітчизняного товаровиробництва, відновлення торговельних майданчиків, проведення капремонтів пошкоджених обстрілами житлових будинків, розширення переліку адміністративних послуг у ЦНАПах, стимулювання зацікавленості роботодавців у створенні нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності робочої сили, забезпечення доступності середовища для маломобільних груп населення, соціальної підтримки захисників та ветеранів війни, їхніх родин та ін.

Реалізація програми сприятиме подальшому забезпеченню гідних умов життя харків'ян, збалансованості економічного та соціального розвитку міста, відновленню і розвитку міської інфраструктури, а також подоланню наслідків військової агресії РФ.

Службове посвідчення серії ДАСУ № 00055, видане Державною аудиторською службою України 18.12.2018 року КОСІНОВУ Станіславу Анатолійовичу, начальнику Північно-східного офісу Держаудитслужби, вважати недійсним.

У ПЕРЕДЧУТТІ ДИВА

НАПЕРЕДОДНІ ДНЯ СВЯТОГО МИКОЛАЯ ДІТЯМ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ, ЯКІ ЗІ СВОЇМИ БАТЬКАМИ АБО ОПІКУНАМИ ЖИВУТЬ У ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ РАЙОНІ МІСТА, ВЛАШТУВАЛИ СВЯТО.

У заході взяв участь і Харківський міський голова Ігор Терехов:

— Насамперед вітаю вас з прийдешніми святами — Днем святого Миколая, Різдвом Христовим та Новим роком! Я дуже хочу, щоб такі моменти радості та відчуття дива були у вас не лише у святкові дні, а щодня. Ми всі чекаємо, що війна нарешті закінчиться, і ми зможемо збиратися на свята не в імпровізованих залах, а на нашій улюбленій площі Свободи.

Дітлахів вітав сам Чудотворець у супроводі гномів, фей та інших казкових персонажів. Протягом року дівчата та хлопчики поводили себе чемно, тож не обійшлося і без подарунків. А після галасливих розваг, конкурсів, танців та

пустощів на малечу чекала ще й вистава Харківського театру для дітей та юнацтва «Матінка-Хурделиця».

Створювати казку та повертати віру в дива, зазначив виконуючий обов'язки директора театру та головний художник театру Аркадій Чадов, нині просто необхідно, адже від цього залежить моральний стан молодого покоління:

— Цю виставу ми грали ще до повномасштабного вторгнення, на рідній сцені, що наразі зачинена. Тепер спектакль довелося переробити так, щоб можна було дивитися в умовах бомбосховища. Добре, що сьогодні у нас взагалі є можливість показати його і створити дітям свято.

Нонна:

— Дуже гарно було подивитися цю казку ще раз, вона мені, до речі, дуже подобається. І цей інтерактив, який передував виставі, був дуже цікавий. До того ж бонусом — солодкі подарунки. Та звичайно зустріти тут нашого мера було дуже цікаво. Це круто! Мені дуже сподобалося свято.

МАКСИМУМ ЗАДОВОЛЕННЯ

ДЕПАРТАМЕНТ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ ХМР ВЛАШТУВАВ ДЛЯ МАЙЖЕ 50 ДІТЕЙ ВІКОМ ВІД 9 ДО 13 РОКІВ З БАГАТОДІТНИХ РОДИН ТА СІМЕЙ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ, ЯКІ ЖИВУТЬ У ХАРКОВІ, ВЕСЕЛЕ СПОРТИВНО-КУЛІНАРНЕ СВЯТО.

Пограти в професійний боулінг та власноруч приготувати справжню смачну піцу — як таке може не зацікавити юних харків'ян, вважає директор департаменту Олександр Власенко:

— Ми цього року проводили шкільну лігу з боулінгу і зрозуміли, що дітям такі заходи дуже потрібні. Вони раді брати участь в іграх, де потрібні фізичні навантаження, в активних розвагах. Приготування їжі — теж захопливе заняття. Усіх дітлахів ми розподілили на дві команди: поки одні готують піцу, інші змагаються у боулінг. Незалежно від результату всі отримають подарунки і призи.

Боулінг — цікава спортивна гра, тренує фізичну силу, логіку, кмітливість, виховує командний дух, діляться враженнями хлопці і дівчата.

Анастасія:

— Мені дуже подобається боулінг. Я багато грала разом з татом. Дуже рада бути тут, рада, що запросили на це свято.

Анна:

— Взагалі це здорово. Граю тільки другий раз, але начебто все виходить.

Григорій:

— Мені подобається робити піцу і їсти її, звісно. Це дуже чудова ідея. Сьогодні ми робимо піцу «Пепероні», як я почув. Взагалі, є багато різновидів цієї страви. Але я думаю, піца є піца, вона вся смачна.

ЇСТІВНИЙ РЕКОРД

У ХАРКОВІ ЗАРЕЄСТРУВАЛИ НОВЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ДОСЯГНЕННЯ: КОНДИТЕРКА ВІТА БАКУМЕНКО СТВОРИЛА ПРЯНИК У ВИГЛЯДІ «ДЗЕРКАЛЬНОГО СТРУМЕНЯ».

Радісною новиною пані поділилася на своїй сторінці в Instagram. Вона, зокрема, зазначила, що робота тривала чотири місяці. Кондитерський виріб було зроблено з пряничного тіста, покритого цукровою глазуррю.

Їстівна мініатюра візитівки Харкова «Дзеркальний струм» зареєстрована Національним реєстром рекордів України в категорії «Кулінарне мистецтво» як найменша прянична інсталяція архітектурної споруди міста. Загальний розмір інсталяції 25×38×56 см. Розмір пряничкової альтанки 11×11×33 см.

Майстриня присвятила роботу усім незламним харків'янам та після реєстрації рекорду подарувала її міському голові Ігорю Терехову.

А ТЕПЕР ПО-СПРАВЖНЬОМУ

БІЙЦІ ПІДРОЗДІЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З ХАРКОВА «ГОСТРИ КАРТУЗИ» ОТРИМАЛИ НЕСПОДІВАНІ, АЛЕ СИМВОЛІЧНО ВАЖЛИВІ ПОДАРУНКИ ВІД ТВОРЦІВ БРИТАНСЬКОГО СЕРІАЛУ REAKY BLINDERS («ГОСТРИ КАРТУЗИ»).

Під час наступу окупантів на Харківські бітці підрозділу стали героями сюжету британської телерадіокомпанії BBC. У сюжеті було висвітлено їхню хоробрість, яка привернула увагу не лише глядачів, але й творців культового серіалу.

Тоді українські військові, скориставшись нагодою, підписали свої головні убори й передали їх до актора Кілліана Мерфі, який виконав роль Томмі Шелбі, головного героя серіалу. Актор зворушено прийняв подарунок і залишив один картуз собі, а інші підписав і надіслав назад українським захисникам. Цей жест не залишився без продовження. Через деякий час з харківськими «Гострими картузами» зв'язався сценарист серіалу Стівен Найт. Він подарував бійцям три десятки фірмових картузів від офіційного бренду костюмів, які використовували у серіалі.

УПЕРШЕ В СВІТІ

У БЕЛЬГІЇ ПРОСТИТУЦІЯ СТАЛА ОФІЦІЙНОЮ РОБОТОЮ: НАБУВ ЧИННОСТІ ЗАКОН, ЯКИЙ НАДАЄ СЕКС-ПРАЦІВНИКАМ ПРАВО ПІДПИСУВАТИ ОФІЦІЙНІ ТРУДОВІ ДОГОВОРИ, А ТАКОЖ ОТРИМУВАТИ НИЗКУ СОЦІАЛЬНИХ ВИПЛАТ.

Відтепер бельгійські секс-працівники матимуть доступ до медичного страхування, оплачуваної відпустки, допомоги по вагітності та пологах, допомоги по безробіттю та пенсій. Водночас вони мають право відмовляти клієнтам та припиняти певні дії в будь-яку мить. Водночас їх не можуть звільнити за це.

А от роботодавці мусять мати «хороший характер». Також їх зобов'язують забезпечити наявність у своїх приміщеннях тривожних кнопок, чистої білизни, душових кабін і презервативів.

Захист не поширюється на тих «робітниць», хто працює вдома або на такі види діяльності, як стриптиз чи порнографія.

НАРЕШТІ ВІДКРИТТЯ

У НАЙБЛИЖЧІ ВИХІДНІ ПЛАНУЄТЬСЯ ДОВГООЧІКУВАНЕ ВІДКРИТТЯ СОБОРУ ПАРИЗЬКОЇ БОГОМАТЕРІ ПІСЛЯ П'ЯТИРІЧНОЇ РЕСТАВРАЦІЇ, СПРИЧИНЕНОЮ РУЙНІВНОЮ ПОЖЕЖЕЮ 2019 РОКУ.

Церемонії в суботу та неділю включатимуть культурні та релігійні події, які символізують відродження однієї з найвідоміших ризниць Парижа.

Як повідомляє Associated Press, ця подія стане одним із головних культурних моментів року, але проходитиме в умовах безпрецедентних заходів безпеки: острів Сіте, де розташований Нотр-Дам, буде повністю закритий для туристів, доступ матимуть лише запрошені гості, серед яких очікують приблизно 50 глав держав і урядів. А відкриття для широкої публіки заплановане на початок наступного тижня.

ЗАПАНІЛИ?

ДЕЯКИ УКРАЇНЦІ ВВАЖАЮТЬ, ЩО СЛОВА «ПАН» І «ПАНІ» МОЖУТЬ БУТИ НЕПРАВИЛЬНО СПРИЙНЯТІ ІНШИМИ ОСОБАМИ, ЯКЩО ТАК ЗВЕРНУТИСЯ ДО НИХ.

Проте це цілком доречно звернення, вважає філологиня Ольга Васильєва.

Підписник мовознавиці під одним з її дописів заявив про те, що словами «пан» і «пані» можна звертатися тільки до впливових членів суспільства. За його словами, краще говорити «чоловіче» або «шановний».

Українознавиця відповіла, що ця думка помилкова. «Пан» або «пані» в словнику пояснюються як ввічлива форма звернення, найчастіше до офіційної особи, розпо-

віла Васильєва. Проте це також шаноблива форма звернення до жінки/чоловіка в усній народній мові: «Звертатися до людини за її статтю, тобто за ознакою «жінколюдина» / «чоловіколюдина», некультурно і неприйнятно в жодній цивілізованій країні! А після звернення «шановний» або «шановна» зазвичай починається сварка».

Філологиня навела як приклад українську літературу, в якій словами «пан» і «пані» українці часто зверталися один до одного, незалежно від того, до яких верств суспільства вони належать:

«А втім, як знаєш, пане-брате, Не дурень, сам собі міркуй» (Тарас Шевченко);

«Прощайте, панове-сватове! Коли хочете, то справді випийте по чарці» (Григорій Квітка-Основ'яненко);

«Наїхали до Марусі козаченьки в гості, — Марусенько пані! Чи є твій пан вдома?» (Панас Мирний).

ГНИТТЯ МОЗКУ

САМЕ ТАК У ПЕРЕКЛАДІ ЗВУЧИТЬ СЛОВО, А ТОЧНІШЕ СЛОВСПОЛУЧЕННЯ РОКУ ЗА ВЕРСІЄЮ ОКСФОРДСЬКОГО СЛОВНИКА — BRAIN ROT.

Вислів «гниття мозку» означає надмірне споживання безглузкого контенту, який шкодить людині. Так називають результат надмірного споживання інформації, особливо онлайн-контенту, який не має ніякої змістовної цінності та негативно впливає на когнітивні здібності людини.

Вперше brain rot згадується у книзі «Уолден, або Життя в лісі» американського поета Генрі Девіда Торо, опублікованій у 1854 році.

Загалом мовні експерти створили список із шести слів, щоб відобразити головні тенденції 2024 року, до цього списку увійшли:

- demure — стримана або відповідальна поведінка;
- dynamic pricing — коли ціна на товар або послугу змінюється згідно із попитом;
- lore — сукупність фактів і довідкової інформації;
- romantasy — жанр художньої літератури, що поєднує в собі романтику і фентезі;
- slop — низькоякісний контент в інтернеті, створений за допомогою штучного інтелекту.

ФЕЙКОВУ ІНФОРМАЦІЮ СПРОСТУВАВ МЕР

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЗНЕСЕННЯ БУДИНКІВ ЗА АДРЕСАМИ: ВУЛ. СВОБОДИ, 11/13, ТА МИРОНОСИЦЬКА, 32, 34, ЯКА ПОЧАЛА ШИРИТИСЯ В СОЦМЕРЕЖАХ, НЕ ВІДПОВІДАЄ ДІЙСНОСТІ.

Про це написав у своєму телеграм-каналі Харківський міський голова Ігор Терехов.

За його словами, деякі канали опублікували фото цих будинків та написали, що їх планують демонтувати. Насправді ж демонтаж стосується зовсім інших багатоповерхівок, які були визнані аварійними і такими, що підлягають знесенню на підставі висновків технічних та інструментальних експертиз.

— Ці ж будинки у центрі, по вул. Свободи та вул. Мироносицькій, залишаються в переліку об'єктів для відновлення. На їхньому місці не планується будівництво нових житлових комплексів. Натомість запланований капітальний ремонт і аварійно-відновлювальні роботи, необхідні для збереження будівель, — наголосив мер.

У МІСЬКРАДІ З'ЯВИВСЯ ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

ДЕПАРТАМЕНТ ПО РОБОТІ З ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ БУВ ПЕРЕЙМЕНОВАНИЙ НА ДЕПАРТАМЕНТ З ПИТАНЬ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

Відповідне рішення позачергової сесії міської ради обумовлене необхідністю створення окремого виконавчого органу Харківської міської ради з питань ветеранської політики на виконання представленого нещодавно Президентом України Володимиром Зеленським Плану внутрішньої стійкості країни, одним із пунктів якого є «Політика героїв».

Також депутати внесли низку змін до Програми взаємодії міської ради з громадськими об'єднаннями міста Харкова на 2021–2025 роки, реалізацію якої було подовжено до 2030 року.

У документі особливу увагу приділено взаємодії з громадськими організаціями ветеранів, яких у Харкові зареєстровано понад 50. Зокрема, програмою передбачено надання фінансової підтримки діяльності ветеранських організацій, проведенню спільно з ними заходів, присвячених історичним подіям, вшануванню пам'яті тощо.

Міський голова Ігор Терехов зазначив, що зусилля міської влади будуть спрямовані на те, щоб допомогти ветеранам адаптуватися до цивільного життя. За його словами,

найближчим часом у Харкові з'явиться програма підтримки ветеранів, до розробки якої долучаться самі ветерани, а також представники медичної спільноти, фахівці центру зайнятості тощо.

— На жаль, війна триває, і кількість людей з пораненнями, ветеранів лише зростатиме. Тому дуже важливо приділяти належну увагу питанням їхнього ментального здоров'я, оздоровлення, реабілітації та працевлаштування. Для цього буде виділене необхідне фінансування. Потрібно зробити все можливе, щоб ветерани були захищеними, відчували підтримку суспільства та були його активною частиною, — наголосив мер.

УЧАСТЬ У ВСЕСВІТНІЙ ПРОДОВОЛЬЧІЙ ПРОГРАМІ ООН

ДЕПУТАТИ ПІДТРИМАЛИ УЧАСТЬ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ МІСТА ХАРКОВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ В УКРАЇНІ ВСЕСВІТНЬОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОГРАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ УПРОДОВЖ 2024/2025 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ.

Також депутати уповноважили міського голову Ігоря Терехова на підписання відповідного договору, який передбачає надання Всесвітньою продовольчою програмою фінансової підтримки для організації харчування учнів 1-х — 4-х класів, які навчаються офлайн або у змішаному форматі.

Як повідомили в Департаменті освіти, для забезпечення

харчуванням учнів, відповідно до проекту договору, передбачається фінансування в розмірі 50% від вартості порції, яка визначена на рівні 45 грн за Програмою шкільного харчування, на загальну суму 9,9 млн грн. Це дозволить покращити якість та розширити асортимент продукції для забезпечення харчуванням учнів початкової школи.

ОБЛИЧЧЯ ХАРКОВА

«ХАРКІВ — ЦЕ МІЙ ДІМ»

РУБЕН ГРИГОРЯН — ПРАЦІВНИК СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ КП «ХАРКІВСЬКІ ТЕПЛОВІ МЕРЕЖІ». ВІН — 5-РАЗОВИЙ ЧЕМПІОН ЄВРОПИ, ДВІЧІ СРІБНИЙ ПРИЗЕР ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ ТА БАГАТОРАЗОВИЙ ЧЕМПІОН УКРАЇНИ З ТАЕКВОН-ДО.

Рубену 21 рік. У зоні його відповідальності — безпека на території філії КП «ХТМ» Індустріального району. Він встигає не тільки працювати. Хлопець навчається у вишу одразу за двома спеціальностями і досягає великих вершин у спорті.

Коли Рубену було 5 років, батько, кадровий військовий, вирішив, що сину необхідні жорстка дисципліна і секція боротьби.

— Я був дуже непосидючим і спричиняв чимало клопоту, — згадує Рубен. — Мама мала незаперечні аргументи, що мене треба віддати на бальні танці, а я хотів грати у футбол. Але тато, як відповідальний і суворий представник армянського народу, рішуче сказав: «Ніякого футболу і танців. Підемо на боротьбу або бокс». Ми жили навпроти Палацу спорту, де знаходилося безліч секцій. Боротьби та боксу там не було, проте працювала секція таеквон-до. Батько спочатку подумав, що це карате, сказав: «Підходять». І ось я досі в цьому спорті.

Перші місяці обраний батьком вид спорту Рубену якось не зайшов.

— Я потрапив до жорсткого тренера, в якого була тотальна дисципліна. Крок вліво, крок вправо — розстріл. Відповідно, це дуже не подобалося маленькому Рубену, який хотів побігати, шось зламати і десь нашкодити, — сміється спортсмен.

Бешкетник шукав «поважні» причини, щоб не ходити до секції, і деякий час йому це вдавалося. Але потім знову відправили на тренування. Тепер, через 15 років, гріх жалітися, що батько зробив такий вибір, говорить спортсмен. Рубен вже 8 років поспіль у збірній України. Зараз він — 5-разовий чемпіон Європи, двічі срібний призер чемпіонату світу та багаторазовий чемпіон України. Нещодавно Рубен Григорян разом з іншими спортсменами — співробітниками КП «ХТМ» — виборов нагороди на чемпіонаті України з таеквон-до ІТФ, а днями успішно виступив на кубку Європи.

Хлопець не уявляє себе без Харкова:

— Харків — це мій дім, рідні, друзі, робота, тренування. Я побував у великій кількості міст в Україні та за кордоном і ніде не зустрічав комфорт такого рівня, як у Харкові. Знайти заміну Харкову дуже важко. Якимось мені довелося тривалий час жити в іншому місті, — і я там божеволів.

Навіть у найскладніших умовах Харків залишається комфортним, і в цьому неабияка заслуга місцевої влади.

— Бачу, що мер Харкова Ігор Терехов приділяє увагу представникам різних видів спорту, проводить з ними зу-

стрічі. Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту всіляко допомагає спортсменам, і це не може не радувати. А те, як після обстрілів працюють наші комунальні служби — для мене взагалі загадка. Асфальтове покриття так швидко відновлюється, що вже через 40 хвилин незрозуміло, де стався ракетний удар. Досі не можу собі пояснити, як це вдається. Що стосується безпосередньої роботи мера, як каже моя мама: «Він показав більше, ніж я очікувала».

ЯК САМОТУЖКИ ОЦИФРУВАТИ ТРУДОВУ КНИЖКУ

У 2026 РОЦІ ЗАВЕРШИТЬСЯ ПЕРЕХІД ВІД ПАПЕРОВИХ ТРУДОВИХ КНИЖОК ДО ЕЛЕКТРОННИХ. ДО ЦЬОГО ЧАСУ ВИКОРИСТОВУВАТИМУТЬСЯ ОБИДВА ФОРМАТИ. ТОЖ ЯК ОЦИФРУВАТИ СВОЮ ТРУДОВУ КНИЖКУ ВЖЕ ЗАРАЗ.

Оцифрування трудової книжки вбереже вас від ризиків втрати важливу інформацію про свій робочий стаж. Особливо нагальним це питання стає саме під час війни, коли чимало людей втрачають документи (зокрема, й трудові книжки). У когось вони лишилися на тимчасово окупованій території на підприємствах, і забрати їх неможливо, хтось втратив через бойові дії.

1. Увійдіть або зареєструйтеся на вебпорталі електронних послуг **Пенсійного фонду України (ПФУ)**.

2. Зліва на сторінці особистого кабінету виберіть в меню вкладку **Надання скан-копій трудової книжки**.

3. Відскануйте свою паперову трудову книжку.

◆ Скан-копія має бути кольоровою.

◆ Робіть копії всіх заповнених сторінок трудової книжки у хронологічному порядку.

◆ Переконайтеся, що копії чіткі.

◆ Рекомендована роздільна здатність при скануванні 300 dpi.

◆ Формат зображення має бути .jpg або .pdf.

◆ Розмір кожного файлу — не більший за 1 Мб.

4. Додайте відсканований документ та натисніть кнопку **Відправити до ПФУ**.

Більш наочно усе викладено в спеціальній відеоінструкції, як оцифрувати трудову книжку та завантажити скан-копії на сайт ПФУ.

Після оброблення вашої заяви ви матимете оцифрований документ, тобто тепер вже електронну трудову книжку, яка зберігатиметься на порталі ПФУ.

Загалом, починаючи з 10 червня 2021 року в Україні усі кадрові питання вирішуються вже через електронні трудові книжки. Нині роботодавець може заповнювати й па-

перовий варіант, але цей перехідний період завершиться 10.06.2026.

Паперові книжки тепер здебільшого не знаходитимуться у відділах кадрів підприємств, їх можна буде видати на руки робітникам. Але зберігати їх є сенс, особливо тим, хто має трудовий (страховий) стаж до 2004 року.

Якщо ваша трудова діяльність почалася раніше, додати інформацію про період до 2004 року потрібно саме через відповідні скановані копії.

СМАРТФОНИ, ЯК І ІНША ЕЛЕКТРОНІКА, НЕ ДУЖЕ ЛЮБЛЯТЬ ПЕРЕПАДИ ТЕМПЕРАТУР І СИЛЬНІ ХОЛОДИ. ЯК ПРАВИЛЬНО ПОВОДИТИСЯ З ГАДЖЕТАМИ ВОСЕНИ ТА ВЗИМКУ? ТОЖ РОЗБЕРЕМОСЯ.

Як і люди, смартфони віддають перевагу комфорту перед екстремальними умовами. Холодна погода може завдати шкоди вашому пристрою.

Насамперед це стосується акумулятора, який починає зовсім інакше поводитися в холоді, а особливо коли ви часто переміщуєтеся між дуже холодною і дуже теплою обстановкою (вулиця-приміщення).

Оскільки гаджети еволюціонують і стають дедалі складнішими, то, крім негараздів з батареями, у сучасних смартфонів з'являються й інші проблеми. Наприклад, виникають якісь питання з новомодними смартфонами з гнучкими екранами. Багато власників уже стикалися з поломками екрана в сильний мороз.

Ось п'ять важливих порад, які допоможуть зберегти оптимальне функціонування смартфона під час зниження температури.

▶ ТРИМАЙТЕ СМАРТФОН У ТЕПЛІ

Смартфони розраховані на роботу в певних температурних діапазонах, зазвичай від 0 °C до 35 °C.

Коли стовпчик термометра опускається нижче цієї позначки, ви можете помітити, що батарея телефону розряджається швидше, ніж зазвичай, або він може навіть несподівано вимкнутися.

Як вирішувати цю проблему? Дуже просто. Тримайте пристрій ближче до тіла, коли ви перебуваєте на вулиці, — ідеально підійде кишеня товстого утепленого пальта. Тепло вашого тіла допоможе смартфону уникнути екстремального переохолодження.

▶ КУПІТЬ ХОРОШИЙ ЧОХОЛ

Тотальна чохламанія давно охопила планету. Сьогодні зустріти людину, яка використовує смартфон без чохла, вкрай складно. Чохли бувають найрізноманітнішими, як за матеріалами, так і за забарвленням.

Але в холодну пору року чохол може виконувати й іншу функцію.

Особливо, якщо ви купите більш дорогий чохол від іменитого виробника. Багато сучасних чохлав не тільки захищають від подряпин, а й забезпечують додатковий захист від холоду. Зокрема, вони допомагають смартфону забезпечувати оптимальну робочу температуру навіть у морозний час.

▶ ЗВАЖАЙТЕ НА СТАН АКУМУЛЯТОРА

За низьких температур акумулятор телефону може працювати інтенсивніше, що призводить до швидкого розрядження батареї.

Щоб продовжити термін служби батареї, варто зменшити яскравість екрана, закрити невикористовувані застосунки і відключити служби визначення місця розташування, якщо вони не потрібні.

Крім того, тривале зарядження в холодних умовах може з часом погіршити стан акумулятора.

▶ УНИКАЙТЕ РІЗКИХ ПЕРЕПАДІВ ТЕМПЕРАТУРИ

Немає нічого гіршого для електроніки, ніж утворення конденсату у внутрішніх елементах. Коли ви відразу після морозної вулиці заносите телефон у сильно прогріте приміщення і починаєте ним активно користуватися, ви якраз створюєте всі умови для утворення конденсату. Замість цього постарайтеся дати смартфону час трохи прогрітися в теплому приміщенні, і лише потім починайте його використовувати.

▶ БЕЗПЕЧНЕ ЗАРЯДЖАННЯ ВІД ПОВЕРБАНКА

Окремий нюанс — зарядка смартфона від повербанка. Треба проявляти особливу обережність, коли ви користуєтеся повербанком на вулиці в холодну пору року.

Як і телефони, повербанки дуже чутливі до холоду. Якщо вам необхідно зарядити смартфон на вулиці, постарайтеся максимально захистити і його, і повербанк від холоду. Наприклад, сховавши їх в утеплену сумку.

Крім того, використання повербанка, що знаходиться в пальто і зігрітого теплом вашого тіла, є більш безпечним, ніж використання повербанка, що знаходиться на холоді протягом тривалого часу.

ЦІ ПРОДУКТИ ПОКАЖУТЬ ПРОМІЛЕ

ІНОДІ ПРИ ПЕРЕВІРЦІ ВОДІЇВ НА РІВЕНЬ СП'ЯНІННЯ АЛКОТЕСТЕР ПОКАЗУЄ ПРОМІЛЕ, НАВІТЬ ЯКЩО ЛЮДИНА ВЗАГАЛІ НЕ ВЖИВАЛА СПИРТНЕ. БІЛЬШІСТЬ У ЦЬОМУ РАЗІ ДУМАЄ ПРО ЯКІСЬ ХИТРІ МАНІПУЛЯЦІЇ З БОКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ, ЩО НАЧЕБТО ХОЧУТЬ БЕЗПІДСТАВНО ВЛІПИТИ ШТРАФ.

Але насправді деякі неалкогольні продукти можуть показувати проміле. На це варто зважати водіям, особливо на свята, коли перевірки на дорогах частішають, а під час застілля можна поласувати чимось на перший погляд абсолютно невинним.

Юристи докладно пояснюють, що інколи трапляються ситуації, коли водій може отримати протокол за ст. 130 КУпАП навіть тоді, коли він зовсім не вживав алкоголь. А річ у тому, що алкотестер реагує не тільки на алкоголь.

Важливо запам'ятати: проміле на алкотестері стабільно показують продукти, під час виробництва яких використовуються процеси бродіння, а також продукти, які наповнюються алкоголем при приготуванні.

До них належать:

— безалкогольне пиво. Цей напій не є порятунком і на алкотестері може показати від 0,1 до 0,4 проміле;

◆ шоколадні цукерки, ромова баба, інша випічка. Сьогодні багато випічки для м'якості обробляють спиртовмісними рідинами, які можуть показати на алкотестері від 0,1 до 0,3 проміле;

◆ кефір, йогурт, кумис — ці продукти легко показують до 0,6 проміле в крові;

◆ деякі фрукти та соки. Наприклад, апельсин може показати до 0,2 проміле. Банан — до 0,22 проміле. Апельсиновий сік — до 0,3 проміле, чорний хліб з маслом та сирокоченою ковбасою може показати до 0,2 проміле;

◆ будь-які спиртовмісні медичні препарати (різні спреї для горла, корвалол, валеріана та багато інших настоек). Такі ліки можуть показати від 0,1 до 0,5 проміле.

Нагадаємо, що доза алкоголю, допустима в крові водія, — 0,2 проміле. А якщо його затримали в стані алкогольного сп'яніння, штраф складає 17 тис. грн із позбавленням посвідчення на 1 рік.

Гороскоп на 5 грудня

Овен (21 березня — 20 квітня)
Не варто обмежувати себе в добрих справах. Якщо хочете комусь допомогти, обов'язково зробіть це, тим паче, що ваші зусилля не минуть даремно — дуже швидко отримаєте від долі подяку як бу- меранг.

Телець (21 квітня — 21 травня)
Необхідно всіма можливими способами уникати конфліктів, оскільки, розпочавшись цього дня, вони виявляться серйозними і, що особливо непри- емно, тривалими, а осад залишаться навіть після примирення.

Близнюки (22 травня — 21 червня)
Відповідь на важливе запитання, яке давно вас турбує, може прийти раптово і з найнесподівані- шого боку, тому звертайте увагу навіть на розмови, уривки яких ви почуєте у громадських місцях.

Рак (22 червня — 22 липня)
Якщо вам здаватиметься, що доля надто до вас несправедлива, зверніть увагу на інших людей — можливо, тих, які живуть поруч: надавши їм допо- могоу, ви зрозумієте, що ваші проблеми здебільшого незначні.

Лев (23 липня — 22 серпня)
Зірки рекомендують вам провести цей день — до- бре, з рідними та близькими людьми: вони потре- бують вашої любові й уваги, та й вам від спілкуван- ня з ними стане набагато тепліше на душі.

Діва (23 серпня — 23 вересня)
Присвятіть день наведенню ладу у своєму бу- динку, під час якого знайдіть у собі сили позбути- ся речей, якими ви давно не користуєтесь: хороші віддайте на благодійність, решту викиньте без жа- лю.

Терези (24 вересня — 23 жовтня)
Ви рідко виходите з рівноваги, доводячи себе в цьому процесі до несамовитого стану, але сьогодні, схоже, саме такий день: щоб не наламати дров, опануйте себе, навіть якщо доведеться докласти серйозних зусиль.

Скорпіон (24 жовтня — 22 листопада)
Вирішивши присвятити час спорту, уникайте надмірних навантажень: під ударом може опини- тися хребет, що, своєю чергою, призведе до сер- йозних наслідків, тому відпочивати сьогодні краще пасивно — вдома на дивані.

Стрілець (23 листопада — 21 грудня)
Зачепивши або образивши когось, визнайте свою помилку і вибачтеся — цього буде цілком достат- ньо, а ось від самобичування та посипання голови попелом краще відмовитися — так ви тільки заже- нете конфлікт углиб.

Козоріг (22 грудня — 20 січня)
Візьміть паузу в роботі і відпочиньте від праці фі- зичної, попрацюйте над собою: згадайте, що крім матеріальних цінностей, у світі є ще й духовні, і до- лучіться до них — підіть до театру чи музею.

Водолій (21 січня — 18 лютого)
День створений для того, щоб дарувати пода- рунки, які зірки наділяють особливою силою: на- вить недорогий сувенір, подарований близькій лю- дині, краще за тисячу слів розповість їй про ваше кохання.

Риби (19 лютого — 20 березня)
Чим би ви не опікувалися, не поспішайте, нама- гаючись встигнути скрізь і всюди, так ви лише спо- вільните свій рух до мети, а от діючи поступово і не поспішаючи, виконаєте все, що запланували.

ЧУДОТВОРЕЦЬ ВЖЕ НА ПОРОЗІ

УЖЕ В П'ЯТНИЦЮ УКРАЇНЦІ ВІДСВЯТКУЮТЬ ПЕРШЕ ІЗ ЗИМОВИХ СВЯТ — ДЕНЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ, ЯКИЙ Є УЛЮБЛЕНЦЕМ УСІХ ДІТЕЙ І БАГАТЬОХ ДОРОСЛИХ.

ховували добрі справи, просили вибачення за погані та просили подарунків.

Вважається, що це свято — ос- танній день, коли можна віддати всі борги, інакше сім'я в наступ- ному році бідуватиме. Також раніше вірили, що цей день є сприятливим для укладання до- говорів та союзів, бо святий не допустить обману.

▶ ЗАБОРОНИ СВЯТА

- ◆ У свято не можна важко працювати фізично, шити, вишивати, в'язати, прасувати.
- ◆ Забороняється споживати м'ясні і молочні продукти, оскільки триває Різдвяний піст.
- ◆ Не можна лихословити, лаятися, конфліктувати, бажати зла іншим. Батькам в цей день не можна сварити дітей. Також на свято не можна відмовляти у милостині та допомогти тим, хто цього потребує.
- ◆ На свято не можна підстригати волосся. Вважа- лося, що так можна «зрізати удачу».
- ◆ Також важливо пам'ятати, що церква не схвалює будь-які магичні практики та ритуали. Хоча в народі во- роїння на День святого Миколая вельми популярні.

Протягом багатьох років дата урочистості за- лишалася незмінною, проте 2023 року перенеслася на 13 днів через перехід на новою- ліанський календар. Тож свято у 2024 року за новим стилем відзначається 6 грудня.

▶ ТРОХИ ІСТОРІЇ

В сучасній культурі святий Миколай став більше святковим персонажем, таким собі добрим дідусем, який приносить подарунки чемним діткам і кладе їх під подушку. А втім його ототожнюють з образом християнського святого Миколая Чудотворця, який жив у реальності. За життя той прославився благо- дійністю і турботою про знедолених.

Він народився на півострові Лікія в місті Патарі між 270 та 286 роками. Нині це територія Туреччини. Спочатку Миколай був єпископом і навіть здійсню- вав паломництво до Святої Землі та Єгипту. За часів гонінь за християнами зазнав катувань з боку рим- ського імператора, перебував у в'язниці, але згодом був звільнений.

Вперше вшановувати пам'ять святого Миколая Чу- дотворця почали приблизно в VI столітті. Тоді його тіло було перевезене італійськими купцями з Мири до Барі. Тут його мощі зберігаються й в наші дні.

Саме на основі образу Миколая Чудотворця в бага- тьох країнах світу з'явився персонаж святий Миколай. В англomовних країнах, зокрема в США, Великій Бри- танії тощо, його називають Санта-Клаус. Тут він при- ходить до дітей в ніч проти 25 грудня, тобто на Різдво.

▶ ТРАДИЦІЇ, ОБРЯДИ, ЗАБОБОНИ

В Україні є багато традицій святкування Дня свято- го Миколая. У селян на Слобожанщині було заведено збиратися разом після служби в церкві та варити пи- во. Дітям до цього свята готували особливе печиво — «миколайчики». На Харківщині існував звичай свят- кувати триденні Миколині святки, готуючи кутю й узвар. На Поділлі чекали «показника» — людину з по- зитивною енергією, яка першою має зайти до хати.

Ще однією доброю традицією є звичай миритися зі своїми ворогами: «На Микольщину клич друга, клич і ворога, обидва будуть друзі». Дівчата, які готували- ся йти під вінець, наводили лад у своїх скринях: го- тували одяг і прикраси, в яких мали зустрічати сватів.

Чоловіки мусили першими прокинутися зранку, обійти свій двір, обов'язково нагодувати худобу та промовити: «Дай, Боже, добрий день. Щоби худі- бонька здорова була, та й я з тобою, ще й зі своєю жонкою». Вважалося, що в іншому разі на сім'ю че- катиме велике горе. На Київщині худобу окропляли під час служби свяченою водою і просили вберегти господарство й усю родину від біди та нещастя.

Миколай також вважається покровителем бранців та подорожувальників і, зокрема, моряків.

З часом серед дітей з'явилася традиція надсила- ти листи до святого Миколая, в яких вони перера-

Святкові «миколайчики» — ароматне медове печи- во, яке готували в Україні ще з давніх часів. Ці смако- лики дарували дітям, прикрашали ними оселі чи кла- ли у чобітки, символізуючи прихід святого Миколая.

Інгредієнти:

- ◆ Мед — 150 г
- ◆ Цукор — 100 г
- ◆ Вершкове масло — 100 г
- ◆ Яйця — 2 шт.
- ◆ Борошно — 400–450 г
- ◆ Сода — 1 ч. ложка (гаситься оцтом або лимонним соком)
- ◆ Кориця — 1 ч. ложка
- ◆ Мелений імбир — 1/2 ч. ложки
- ◆ Гвоздика (мелена) — 1/4 ч. ложки (за бажанням)
- ◆ Щіпка солі

Для глазурі:

- ◆ Яєчний білок — 1 шт.
- ◆ Цукрова пудра — 200 г
- ◆ Лимонний сік — 1 ч. ложка

У каструльці розтопіть мед, цукор і масло на повіль- ному вогні, постійно помішуючи. Не доводьте до ки- піння. Коли маса стане однорідною, зніміть її з вогню й дайте трохи охолонути. Додайте до суміші яйця й ретельно перемішайте. В окремій мисці змішайте бо- рошно, соду (гаситься оцтом), корицю, імбир, гвоз- дик та щіпку солі.

Поступово введіть суху суміш до рідкої, замішуючи тісто. Воно має бути м'яким, але не липнути до рук. Загорніть тісто в харчову плівку й залиште в холо- дильнику на 1 годину.

Розігрійте духовку до 180 °С. Розкатайте тісто на присипаній борошном поверхні до товщини 5–7 мм.

Виріжте печиво формочками, викладіть на деко, ви- пікайте 10–12 хвилин, поки «миколайчики» злегка не підрум'яняться.

Для глазурі потрібно збити яєчний білок із цукровою пудрою, поки маса не стане густою й однорідною. Щоб глазур блищала та мала приємний смак, додайте до неї чайну ложку лимонного соку. Можна додати харчові барвники. Глазур'ю можна наносити різнома- нітні візерунки, малюнки чи написи на охолоджене пе- чиво. Дайте глазури застигнути (приблизно 1 годину).